

مقاله اصلی

تدوین مدل کمی الگوی فقدان هویت و منزلت اجتماعی در ورزشکاران حرفه‌ای میانسال

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۲۱ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۰۲

خلاصه

مقدمه: هدف از تحقیق حاضر تدوین مدل کمی الگوی فقدان هویت و منزلت اجتماعی در ورزشکاران حرفه‌ای میانسال بود. روش‌ها: پژوهش حاضر کاربردی و به روش کمی و از نوع پژوهش‌های مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) بود.

روش کار: ۷۰ نفر از ورزشکاران حرفه‌ای میانسال کشور به روش نمونه‌گیری در دسترس در پژوهش حاضر شرکت کردند. به منظور گردآوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر نظرات متخصصین استفاده شد. جهت بررسی پایایی ابزار از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد ($\alpha = 0.79$). روایی صوری و محتوایی آن توسط ۱۰ نفر از متخصصین ورزشی و روایی سازه آن با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی مورد بررسی قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی، روش حداقل مربعات جزئی با استفاده از نرم‌افزار SPSS 24 و SmartPLS انجام گرفت.

نتایج: نتایج آزمون مدل پژوهش نشان داد که از نظر نمونه‌های پژوهش، مؤلفه‌های پاداش و ثروت، احترام، نفوذ و همچنین عوامل مدیریتی از بین مقوله‌های مدل به ترتیب با بارهای عاملی ۰/۸۳۰، ۰/۸۲۱ و ۰/۷۷۴، بیشترین تأثیر را بر هویت و منزلت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای میانسال دارد. از طرف دیگر، مؤلفه‌های شرایط فردی، ارزش و اهمیت، ارتباطات اجتماعی و ارتباطات خانوادگی از بین مقوله‌های مدل به ترتیب با بارهای عاملی ۰/۲۳۵، ۰/۳۱۵، ۰/۳۲۳ و ۰/۳۳۴ کمترین تأثیر را بر هویت و منزلت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای میانسال دارد.

نتیجه‌گیری: پیشنهاد می‌شود با افزایش تسهیلات و حقوق پرداختی، مشارکت بیشتر آنها در تصمیم‌گیری‌های کلان ورزشی و همچنین مدیریت حمایت‌کننده زمینه‌ای برای بهبود منزلت و هویت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای میانسال فراهم آورد.

کلمات کلیدی: هویت و منزلت اجتماعی، ورزشکاران حرفه‌ای میانسال، پاداش و ثروت، احترام و نفوذ، مدیریت

کریم صفایی^۱

بهرام قدیمی^{۲*}

سعید آقایی^۳

مجید کاشانی^۳

^۱گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد

اسلامی، تهران، ایران

^۲گروه جامعه‌شناسی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد

اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

^۳گروه علوم اجتماعی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد

اسلامی، تهران، ایران

Email: ghadimi.bahram@sbiau.ac.ir

مقدمه

عصری که هر روز با شتاب بیشتری به سمت صنعتی شدن و غلبه نظام سرمایه‌داری و در نتیجه کاهش روز افزون پیوندهای اجتماعی، بی‌هویتی، انزوا، انفعال و از خود بیگانگی به پیش می‌رود دغدغه فیلسوفان اخلاق، جامعه‌شناسان و مصلحان اجتماعی شده است که با یافتن فرصت‌هایی بتوانند پیوندهای اجتماعی گسسته شده حاصل از این تحول را مجدداً به جامعه بازگردانند. حضور در فعالیت‌های ورزشی توسط ورزشکاران حرفه‌ای به منزله پلی است که آنها را درگیر در اجتماع می‌کند. فرد در این اجتماع دارای جایگاهی می‌شود که خود را با آن جایگاه بازمی‌یابد یا به عبارت دیگر احساس هویت می‌کند (فاواتی او همکاران، ۱۴۰۱: ۱). اریکسون (۱۹۶۸) هویت را افتراق و تمیزی که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد تعریف می‌کند. از دید او هویت یک سازه روانی اجتماعی است که شامل طرز فکر، عقاید فرد و نحوه ارتباط او با دیگران می‌شود. به گفته اریکسون، هویت ما با هر اطلاعات جدیدی که در تعاملات روزانه خود با دیگران به دست می‌آوریم، دائماً تغییر می‌کند. هویت یکی از عوامل مهم روانی در ورزشکاران به حساب می‌آید (دنیس، ۱۹۸۳: ۲۲۱). هویت انواع متفاوتی دارد که می‌توان از انواع آن به هویت فردی (شخصی)، هویت خانوادگی، هویت ملی، هویت دینی، هویت اجتماعی، هویت فرهنگی و هویت ورزشی اشاره کرد (چزلاک، ۲۰۰۵: ۲۴۲). هویت از اجزای واقعیت‌های ذهنی است که در رابطه دیالکتیکی فرد یا جامعه قرار داشته و در فرایندهای اجتماعی شدن شکل می‌گیرد و پس از به ظهور رسیدن به حال خود باقی مانده و یا در برخی موارد تغییر می‌کند و بر اساس روابط جدید از نو شکل می‌گیرد. فرایندهای تشکیل دهنده هویت اجتماعی بر اساس ساختار اجتماعی تعیین می‌شوند. از

انواع هویت‌هایی که مورد مطالعه محققان قرار گرفته، هویت ورزشی از اهمیت بسیاری برخوردار بوده است و شواهد این مورد را می‌توان، در حجم مطالعاتی مشاهده کرد که هویت ورزشکاران را به عنوان متغیر اصلی به کار گرفته اند (چزلاک، ۲۰۰۵: ۲۴۲). هویت ورزشی قوی می‌تواند انگیزش مورد نیاز جهت حضور مداوم و منظم ورزشکار در تمرینات و همچنین موفقیت در سطوح بالای ورزشی را منجر شود. این امر می‌تواند مبین این موضوع باشد که هویت ورزشی قوی، دارای تأثیرات مثبت بر عملکرد و موفقیت ورزشی، سلامتی، آمادگی و عزت نفس ورزشکار است (استفان و برور، ۲۰۰۷: ۶۷). چزلاک (۲۰۰۵) مدل پیشرفته‌ای را به عنوان شاخص تعیین هویت ورزشکاران معرفی کرده که شامل دو مؤلفه بیرونی (انحصارگرایی) و هویت اجتماعی و درونی (هویت خود) تأثیرپذیری منفی و تأثیرپذیری مثبت) می‌باشد و در پژوهش حاضر به عنوان مدلی پایه مورد استفاده قرار گرفته است (چزلاک، ۲۰۰۵: ۲۴۲). هویت اجتماعی و آگاهی اجتماعی فرد در ارتباط با نقش خود به عنوان یک ورزشکار است و انحصارگرایی به اهمیت نقش ورزشکار در مقایسه با سایر فعالیت‌های روزمره اشاره دارد (برور و همکاران، ۲۰۰۵: ۱). هویت خود میزان آگاهی و ادراک فرد در ارتباط با نقش خود به عنوان یک ورزشکار است. این مؤلفه مربوط به این است که فرد خودش را به عنوان یک ورزشکار چگونه می‌بیند و آن شامل نگرش‌ها، اعتقادات و احساسات فرد در مورد فعالیت ورزشی خود است (سبرینا او همکاران، ۲۰۱۰: ۱۷۵). تأثیرپذیری منفی زمانی است که فرد در عرصه ورزش به نتایج نامطلوبی دست پیدا کرده و عواطف منفی را تجربه می‌کند. تأثیرپذیری مثبت هم بر احساسات مثبت فرد در پاسخ به نتایج مطلوب مشارکت ورزشی دلالت دارد (چزلاک،

۱. Favati & et al
 ۲. Erikson
 ۳. Danish
 ۴. Cieslak
 ۵. Stephan & Brewer
 ۶. Exclusivity

۷. Social Identity
 ۸. Self-identity
 ۹. Negative Affectivity
 ۱۰. Positive Affectivity
 ۱۱. Sabrina

جامعه‌شناسان، پایگاه اجتماعی را معادل برخی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی به کار می‌برند و معتقدند که شاخص‌های آن شامل شغل، تحصیلات و میزان درآمد است. در واقع، منزلت اجتماعی معادل متفاوتی از پایگاه اجتماعی افراد است (ونگلنسی و اورفیول، ۲۰۰۵: ۱۱۶). نظریه‌پردازانی همچون دورکیم (۱۹۵۲)۴، پارسونز (۱۹۵۲)۵، گیدنز (۱۹۸۹)۶ در پی پژوهش ماهیت منزلت اجتماعی و شناسایی و معرفی عوامل مؤثر بر آن برآمده‌اند. این اندیشمندان جامعه‌شناس، اغلب منزلت اجتماعی را مترادف "پایگاه اجتماعی" تلقی نموده‌اند که فرد از موقعیت اجتماعی یک گروه، کسب می‌کند و بر اساس آن از برخی مزایا و ویژگی‌ها، برخوردار می‌گردد. لیکن مؤلفان و پژوهشگران متأخر، منزلت اجتماعی را نوعی شأن، اعتبار، عزت و احترامی می‌دانند که جامعه برای افراد یک گروه، نهاد و یا برای شغل قائل هستند (کلاکی و دوستدار، ۲۰۰۹: ۲۲۸). اگر چه میزان درآمد افراد، تحصیلات، مسکن و دیگر عوامل در منزلت اجتماعی افراد اثرگذار است؛ اما میزان پذیرش همین شغل و درآمد و تحصیلات افراد از نگاه مردم در طبقه‌بندی و سلسله مراتب اجتماعی، نقش به‌سزایی در تعیین حیثیت اجتماعی کنشگران اجتماعی دارد (احمدی ۲۰۱۴: ۱).

نبود پژوهش‌های جامع در خصوص عوامل مؤثر بر هویت و منزلت اجتماعی ورزشکاران سبب گردیده است تا عملاً تلاشهایی در خصوص بهبود هویت و منزلت اجتماعی ورزشکاران و به خصوص ورزشکاران حرفه‌ای میانسال شکل نگیرد. محقق نتوانست پژوهشی بیابد که هویت و منزلت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای میانسال که بدلیل شرایط سنی تا حدی از دوران اوج افتخار آفرینی خود فاصله گرفته‌اند و همین مورد می‌تواند اثراتی بر هر دو متغیر داشته باشد را مورد بررسی قرار داده باشد. هر چند پژوهش‌ها به‌طور جداگانه به بررسی عوامل مؤثر بر هویت و منزلت اجتماعی پرداخته‌اند. با وجود این، در تحقیق حاضر محقق بر آن است تا عوامل تأثیرگذار بر هر دو عامل را به

یکی از مفاهیمی که همواره توسط جامعه‌شناسان در کنار هویت اجتماعی مورد توجه بوده است مفهوم منزلت اجتماعی است. منزلت اجتماعی ارزش یا مقامی است که افراد از جهت شأن، حیثیت و اعتبار در جامعه از آن برخوردارند. به عبارت دیگر، پایگاه اجتماعی را معمولاً به عنوان رتبه یا مقام یک فرد در گروه، یا رتبه و مقام یک گروه نسبت به گروه‌های دیگر تعریف میکنند (لونگوباردی و همکاران، ۲۰۱۸: ۱). از دیدگاه جامعه‌شناسی این اصطلاح به عنوان رتبه، پایگاه و موقعیت اجتماعی اشخاص، گروه‌ها و سازمان‌ها در مقایسه با یکدیگر به کار می‌رود (فاواتی و همکاران، ۲۰۱۴: ۱). اگر این منزلت به دلیل شغلی یا موقعیت و جایگاهی که دارد پایین باشد افراد با اکراه به انجام آن وظیفه می‌پردازند. منزلت هر شغل چگونگی رفتار متقابل و انتظارات جامعه را از شاغلان تعیین می‌کند و آنان را در ساخت-دهی به تعامل‌های اجتماعی یاری می‌رساند. در کشورهای گوناگون هر شغلی منزلت ویژه خود را دارد و مردم هر کشوری می‌توانند مشاغل با منزلت بالا یا پایین را از هم تشخیص دهند. مردم از شاغلان با منزلت بالا تمکین میکنند، کمک می‌طلبند و یا می‌خواهند مانند آنان شوند (ایوتنوئر، ۲۰۱۴: ۳۳۷). بلاو در نظریه خود از مبادله بین افراد فراتر رفته و به مبادله فرد با جمع و مبادله بین گروه‌ها و سازمان‌های اجتماعی می‌پردازد. به نظر او در جریان این مبادله‌ها، پاداش‌های متقابلی از قبیل، پول، مقام و منزلت اجتماعی رد و بدل می‌شود که اگر این پاداش‌ها کافی باشند، موجب تقویت پیوند بین فرد با گروه و یا گروه‌ها و سازمان‌های اجتماعی با یکدیگر و با کل جامعه می‌شود و اگر ناکافی باشند، موجب تضعیف این پیوند می‌گردند. به عنوان نمونه، اگر بین گروه خاصی با جامعه، رابطه مبادله‌ای برقرار شود، در صورتی جامعه به این گروه پاداش کافی خواهد داد و با او پیوند قوی برقرار خواهد کرد که از او پاداش کافی دریافت کرده باشد (نیک گهر، ۱۳۸۱: ۴۸۲).

طور یکجا کشف کرده و مورد بررسی قرار دهد. از طرفی، عدم استفاده از روش‌های تحلیلی مناسب سبب گردیده است تا عملاً عوامل مؤثر بر منزلت اجتماعی معلمان تنها در حد شناسایی این عوامل باقی بماند اما تحلیل در خصوص این عوامل به علت عدم استفاده از روش‌های مناسب آماری به انجام نرسیده است. روش مدل‌سازی در پژوهش حاضر ضمن بررسی این عوامل به ساختاردهی این عوامل اقدام خواهد نمود. این مسأله سبب می‌شود عوامل کلیدی در جهت کشف و بهبود هویت و منزلت اجتماعی ورزشکاران مشخص گردد. در نتیجه، پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل کمی الگوی فقدان هویت و منزلت اجتماعی در ورزشکاران حرفه‌ای میانسال طراحی و اجرا می‌گردد. لذا سؤال پژوهش حاضر این است که عوامل مؤثر بر هویت و منزلت اجتماعی در ورزشکاران حرفه‌ای میانسال چیست؟ ساختاردهی این عوامل به چه صورت است؟

روش کار

آزمودنی‌ها

جامعه آماری متشکل از ورزشکاران حرفه‌ای میانسال کشور بودند. با توجه به نظرات تیم پژوهش و با در نظر گرفتن حجم بالای افراد جامعه پژوهش برای ارائه‌ی داده‌های لازم جهت آزمون مدل، ۹۰ نفر حائز شرایط لازم تشخیص داده شدند که با توجه به روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۷۰ نفر به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. پس از نهایی شدن ابزار پژوهش، این پرسشنامه در بین نمونه‌های کمی پژوهش توزیع و از ۷۰ پرسشنامه توزیعی با توجه به اینکه برخی از افراد از مشارکت در تکمیل پرسشنامه خودداری نمودند و دارای محدودیت در پاسخ به

سؤالات و مشارکت داشتند در نهایت پس از توزیع و گردآوری پرسشنامه‌ها و عدم بازگشت تعدادی از پرسشنامه‌ها و کنار گذاشتن پرسشنامه‌های مخدوش، تجزیه و تحلیل آماری بر روی ۶۰ پرسشنامه انجام پذیرفت.

ابزار

در پژوهش حاضر پرسشنامه محقق ساخته ۴۰ سؤالی که برگرفته از مطالعات کتابخانه‌ای و مصاحبه با خبرگان بود به عنوان ابزار گردآوری اطلاعات مورد استفاده قرار گرفت. قالب پرسشنامه متشکل از طیف پنج گزینه‌ای لیکرت (۱- کاملاً مخالفم، ۲- مخالفم، ۳- نظری ندارم، ۴- موافقم و ۵- کاملاً موافقم) بود. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه توسط ۱۰ نفر از متخصصین و صاحب‌نظران علمی، اجرایی و پژوهشی مورد تأیید قرار گرفت. پس از توزیع و گردآوری پرسشنامه در بین نمونه‌های پژوهش از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی برای دسته‌بندی و تناسب ساختار عاملی گویه‌ها با مؤلفه‌های پژوهش استفاده شد.

آزمون تحلیل عاملی اکتشافی با گروه‌بندی و طبقه‌بندی متغیرهای مرتبط به هم، داده‌ها را دسته‌بندی و خلاصه می‌کند. معمولاً در تحلیل عاملی تعداد نمونه‌های مورد نیاز، در ارتباط با تعداد عامل‌هایی که اندازه‌گیری می‌شوند، بررسی می‌شود. اساساً تعداد نمونه‌ها (آزمودنی‌ها) همیشه باید بیش از تعداد عامل‌ها باشند. کناپ و براون (۱۹۹۵) نسبت حداقل سه آزمودنی به ازای هر عامل (متغیر) را قابل قبول دانسته‌اند. دیدگاه دیگر در مورد حجم نمونه این است که چون اساس حجم نمونه این است که چون اساس همبستگی است، بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ آزمودنی برای اکثر اهداف کافی می‌باشد (کاظم نژاد و همکاران، ۱۳۹۰: ۵۸۴). جزئیات نتایج آزمون KMO و کرویت بارتلت در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱- نتایج شاخص KMO و آزمون بارتلت

پیش فرض	مقادیر مشاهده شده	ملاک	نتیجه
آزمون KMO جهت متناسب بودن اندازه نمونه	۰/۷۸	بیش از ۰/۷۰	تأیید
مقدار خی دو	۹۸۷/۴۴	-	-
آزمون کرویت بارتلت جهت درست بودن تفکیک عامل‌ها	۵۰۵۰	-	-
سطح معناداری (P)	۰/۰۰۱	کمتر از ۰/۰۵	تأیید

همان گونه که در جدول ۱ مشاهده گردید، مقدار شاخص KMO جهت متناسب بودن اندازه نمونه ۰/۷۵۵ بدست آمد که نشان دهنده کفایت نمونه گیری در پژوهش حاضر است. مقدار این شاخص می تواند بین صفر تا یک بدست آید. چنانچه مقادیر این پیش فرض ۰/۵ یا بیش از آن باشد از دیدگاه ویلیامز، آنسمن و برون (۲۰۱۰) مورد قبول و از دیدگاه لیچ، بارت و مورگان (۲۰۰۵) اگر مقادیر آن بیش از ۰/۷ باشد داده ها برای تحلیل عاملی مناسب و مورد تأیید است. همچنین، سطح معناداری (P) آزمون کرویت بارتلت باید کمتر از ۰/۰۵ باشد که در این پژوهش معنادار بدست آمد ($P \leq 0/01$) که حاکی از مناسب و مطلوب بودن ماتریس همبستگی و ساختار مدل عاملی برای تحلیل عاملی داده های پژوهش داشت. لذا در این پژوهش تمامی پیش فرض های پژوهش مورد تأیید قرار گرفت.

ملاک در نظر گرفتن بار هر عامل، از یک مطالعه به مطالعه دیگر متفاوت است. برخی از محققان از نقطه بُرش حداقل ۰/۳۰ و برخی دیگر از نقطه بُرش حداکثر ۰/۵۵ استفاده می کنند. از ۴۲ سؤال ابزار ۱۴ گویه دارای بارهای عاملی کمتر از ۰/۵۵ بودند و (با توجه به اینکه ملاک داشتن بار عاملی حداقل ۰/۵۵ برای حضور آن گویه در پرسشنامه بود) از سؤالات پرسشنامه حذف شدند و

پرسشنامه برای بررسی مدل پژوهش در بخش کمی با استفاده از ۲۸ سؤال باقیمانده صورت پذیرفت.

تعداد ۲۸ گویه پژوهش در ۷ عامل شامل مؤلفه های مؤلفه های مدیریتی (۴ سؤال)، شرایط فردی (۴ سؤال)، مؤلفه های احترام، نفوذ (۴ سؤال)، درآمد و ثروت (۴ سؤال)، مؤلفه های ارزش و اهمیت (۴ سؤال)، مؤلفه های ارتباطات خانوادگی (۴ سؤال)، مؤلفه های ارتباطات اجتماعی (۴ سؤال) دسته بندی شدند. این ۷ عامل در مجموع ۷۲/۶۳٪ از واریانس فقدان هویت و منزلت اجتماعی در ورزشکاران حرفه ای میانسال را تبیین می کند که مقداری مطلوب است. ویلیامز و همکاران (۲۰۱۰) معتقدند که در پژوهش های علوم انسانی واریانس عوامل شناسایی شده معمولاً اگر بین ۵۰ تا ۶۰ درصد از کل واریانس را پوشش دهد مقدار بدست آمده در این پژوهش بسیار مطلوب است (کازم نژاد و همکاران، ۱۳۹۰: ۵۸۴). برای اطمینان از همسانی درونی پرسشنامه، پایایی هر یک از عوامل شناسایی شده از تحلیل عاملی اکتشافی توسط ضریب آلفای کرونباخ بررسی شد. نتایج آزمون کرونباخ نشان داد که پایایی ۷ عامل (مؤلفه) بالاتر از ۰/۷ است و پایایی مؤلفه ها مورد قبول است و پایایی کل ابزار ۰/۸۲ به دست آمد که حاکی از مطلوب بودن ابزار اندازه گیری دارد. ضرایب پایایی مؤلفه های پرسشنامه در جدول ۲ بیان شده است.

جدول ۲- ضرایب پایایی مؤلفه های پرسشنامه

مؤلفه ها	تعداد گویه ها	ضریب آلفای کرونباخ
ارتباطات خانوادگی	۴	۰/۷۴۲
شرایط فردی	۴	۰/۸۷۹
احترام و نفوذ	۴	۰/۷۳۵
ارتباطات اجتماعی	۴	۰/۸۶۲
عوامل مدیریتی	۴	۰/۷۹۸
پاداش و ثروت	۴	۰/۹۲۳
ارزش و اهمیت	۴	۰/۸۷۳
کل پرسشنامه	۲۸	۰/۸۲۳

بررسی آزمون مدل هویت و منزلت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای میانسال از مدل معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی (PLS) از نرم‌افزار Smart PLS 2 (beta) استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آزمودنی‌های پژوهش حاضر نشان داد که از مجموع نمونه‌های پژوهش ۸۶/۶۶٪ (۵۲ نفر) از آنان مرد و ۱۳/۳۳٪ (۸ نفر) از آنان رازنان تشکیل می‌دادند. نتایج توصیفی سطح تحصیلات، سابقه مربیگری و سابقه فعالیت در ورزش شرکت کنندگان در جدول ۳ نشان داده شده است.

با توجه به نتایج بدست آمده از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی پژوهش، طراحی پرسشنامه ۷ عاملی دارای ۲۸ سؤال است که در آزمون تحلیل عاملی تأییدی مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

روش آماری

به منظور بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت کنندگان در پژوهش از آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، فراوانی، درصد فراوانی استفاده شد. در بخش آمار استنباطی از آزمون کلموگروف اسمیرنوف (K-S) و از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش واریماکس استفاده گردید. همچنین، جهت

جدول ۳- توزیع جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش

مجموع	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	دیپلم	فراوانی	سطح تحصیلات
۶۰	۷	۲۲	۱۱	۵	۱۵	۲۵	فراوانی
۱۰۰	۱۱/۶۶	۳۶/۶۶	۱۸/۳۳	۸/۳۳	۲۵	۲۵	درصد
	بین‌المللی	درجه ۱	درجه ۲	درجه ۳	فاقد مدرک		سابقه مربیگری (تعداد)
۶۰	۱۱	۱۹	۱۰	۸	۱۲	۱۲	فراوانی
۱۰۰	۱۸/۳۳	۳۱/۶۶	۱۶/۶۶	۱۳/۳۳	۲۰	۲۰	درصد
	۳۰ تا ۲۶	۲۵ تا ۲۱	۲۰ تا ۱۶	۱۵ تا ۱۱	۱۰ تا ۶	۵ تا ۱	سابقه فعالیت (سال)
۶۰	۱۹	۲۱	۵	۷	۴	۴	فراوانی
۱۰۰	۳۱/۶۶	۳۵	۸/۳۳	۱۱/۶۶	۶/۶۶	۶/۶۶	درصد

جدول ۴- نتایج آمار توصیفی شرکت کنندگان

مؤلفه	حجم نمونه	میانگین	انحراف معیار
عوامل مدیریتی	۶۰	۳/۸۹۷	۰/۵۰۰
ارتباطات اجتماعی	۶۰	۴/۲۷۰	۰/۵۴۳
احترام و نفوذ	۶۰	۴/۴۴۵	۰/۴۹۷
ارتباطات خانوادگی	۶۰	۳/۷۳۴	۰/۵۹۵
ارزش و اهمیت	۶۰	۳/۹۷۹	۰/۶۴۸
پاداش و ثروت	۶۰	۴/۴۴۵	۰/۴۸۲
شرایط فردی	۶۰	۴/۱۰۸	۰/۵۴۷

جدول ۵ - نتایج چولگی و کشیدگی جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها

مؤلفه	چولگی	کشیدگی
مقدار	خطای استاندارد	مقدار
عوامل مدیریتی	-۰/۸۹۳	۰/۲۲۵
شرایط فردی	-۰/۷۷۵	-۰/۰۸۲
پاداش و ثروت	-۰/۳۶۲	-۰/۳۷۳
ارتباطات خانوادگی	-۰/۶۵۶	-۰/۱۰۰
احترام و نفوذ	-۰/۵۱۲	-۰/۴۲۴
ارتباطات اجتماعی	-۰/۵۶۶	-۰/۲۸۰
ارزش و اهمیت	-۰/۹۹۲	۰/۵۴۲

استفاده شد. برازش مدل در روش پی ال اس در سه بخش بررسی می‌شود که عبارت اند از ۱- برازش مدل اندازه‌گیری، ۲- برازش مدل ساختاری و ۳- برازش کلی مدل (GOF). برای بررسی مدل‌های اندازه‌گیری، سه معیار پایایی، روایی همگرا (میانگین واریانس استخراج شده) و روایی واگرا (از روش فورنل لارکر) استفاده می‌شود.

همان‌گونه که در جدول ۵ نشان داده شده است، ضریب یا شاخص چولگی متغیرها بین ۳- و ۳، همچنین کشیدگی آنها بین ۵- و ۵ است، یعنی شرط کافی برای نرمال بودن توزیع داده‌ها وجود دارد. و محقق اجازه دارد از آزمون‌های آمار پارمتریک در صورت لزوم استفاده نماید.

در این پژوهش از مدل معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی (آزمون پی ال اس) به منظور ارزیابی مدل مفهومی

جدول ۶ - بررسی ضرایب پایایی مدل پژوهش

مؤلفه‌ها	ضریب پایایی ترکیبی	ضریب پایایی اسپیرمن	ضریب آلفای کرونباخ
ارتباطات خانوادگی	۰/۸۸۹	۲/۰۴۸	۰/۷۴۲
شرایط فردی	۰/۹۱۹	۱/۵۴۰	۰/۸۷۹
احترام و نفوذ	۰/۹۰۸	۰/۸۴۹	۰/۷۳۵
ارتباطات اجتماعی	۰/۸۶۹	۰/۸۸۱	۰/۸۶۲
عوامل مدیریتی	۰/۸۷۸	۰/۸۴۵	۰/۷۹۸
پاداش و ثروت	۰/۸۷۰	۰/۹۱۸	۰/۹۲۳
ارزش و اهمیت	۰/۹۴۲	۱/۸۱۷	۰/۸۷۳

میانگین واریانس استخراج شده (AVE) متغیرها که جذر آن مقادیر روایی واگرا یا همان روش فورنل و لارکر را نشان می‌دهد بزرگتر از ۰/۴ است، مناسب بودن میزان روایی همگرا نیز تأیید گردید که در جدول ۷ نشان داده شده است.

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی (CR) تمامی متغیرهای مدل ساختاری پژوهش بالاتر از مقدار ۰/۷ است که حاکی از سازگاری درونی و پایداری درونی مناسب مدل اندازه‌گیری است. با توجه به اینکه مقدار

جدول ۷ - میانگین مقایسه واریانس استخراجی و پایایی ترکیبی

میانگین واریانس استخراج شده (AVE)	پایایی ترکیبی (CR)	
۰/۸۰۶	۰/۹۲۹	ارتباطات خانوادگی
۰/۶۴۲	۰/۷۴۲	شرایط فردی
۰/۵۵۸	۰/۸۴۸	احترام و نفوذ
۰/۷۳۱	۰/۸۶۴	ارتباطات اجتماعی
۰/۷۸۴	۰/۹۳۲	عوامل مدیریتی
۰/۸۵۹	۰/۹۵۴	پاداش و ثروت
۰/۷۳۱	۰/۸۶۶	ارزش و اهمیت

در مجموع تمامی متغیرها دارای CR بزرگتر از AVE هستند، بنابراین هر دو شرط روایی همگرا برقرار است و می توان ادعا نمود مدل ما دارای روایی همگرا می باشد. کلیه شاخص های AVE بالاتر از ۰/۵ است. بنابراین شرط اول روایی همگرا برقرار است. برای بررسی روایی واگرایی مدل ساختاری و نهائی پژوهش از روش ماتریس فورنل و لارکر استفاده شد. در این روش میزان همبستگی یک سازه با شاخص هایش در مقابل همبستگی آن سازه با سایر سازه ها مقایسه می شود. در قطر اصلی این ماتریس، جذر

میانگین واریانس استخراج شده (AVE) متغیرها وارد می شود و جهت تأیید روایی واگرا لازم است، این مقدار بیش از همبستگی میان آن متغیر با سایر متغیرها در همان ستون باشد با توجه به نتایج جدول ۷ جذر میانگین واریانس استخراج شده (AVE) که در قطر اصلی ماتریس زیر آمده بیش از میزان همبستگی هر سازه با دیگر متغیرهای هم ستون (عمودی) باشد که نشان دهنده روایی واگرایی مناسب و برازش خوب مدل اندازه گیری مدل ساختاری پژوهش است.

جدول ۸ - بررسی روایی واگرایی مدل پژوهش به روش فورنل و لارکر

ارزش اهمیت	پاداش و ثروت	عوامل مدیریتی	ارتباطات اجتماعی	احترام و نفوذ	شرایط فردی	ارتباطات خانوادگی	مؤلفه ها
-	-	-	-	-	-	۰/۸۳۶	ارتباطات خانوادگی
-	-	-	-	-	۰/۸۶۷	۰/۱۷۵	شرایط فردی
-	-	-	-	۰/۸۵۴	۰/۳۵۱	۰/۱۸۵	احترام و نفوذ
-	-	-	۰/۷۴۶	۰/۰۳۶	۰/۲۶۰	۰/۰۸۷	ارتباطات اجتماعی
-	-	۰/۷۷۴	۰/۰۱۶	۰/۵۹۱	۰/۲۲۴	۰/۰۹۴	عوامل مدیریتی
-	۰/۸۹۱	۰/۵۵۰	۰/۰۸۹	۰/۷۴۱	۰/۲۲۴	۰/۰۳۸	پاداش و ثروت
۰/۷۹۷	۰/۲۲۹	۰/۰۲۱	۰/۴۷۶	۰/۱۵۶	۰/۰۵۵	۰/۲۴۱	ارزش و اهمیت

خوشبختانه کلیه جذرهای AVE متغیرها از همبستگی آن متغیر با سایر متغیرها بیشتر است. بنابراین روایی واگرایی متغیرها نیز تأیید می‌شود.

جدول ۹ - HTMT جهت واگرایی

مؤلفه‌ها	ارتباطات خانوادگی	ارتباطات اجتماعی	شرایط فردی	احترام و نفوذ	عوامل مدیریتی	پاداش و ثروت
ارتباطات خانوادگی	-	-	-	-	-	-
شرایط فردی	۰/۳۰۲	-	-	-	-	-
مؤلفه احترام و نفوذ	۰/۱۷۹	-	۰/۱۴۹	-	-	-
ارتباطات اجتماعی	۰/۱۳۷	-	۰/۲۲۸	۰/۲۲۳	-	-
مؤلفه عوامل مدیریتی	۰/۲۴۴	۰/۲۱۵	۰/۲۷۳	۰/۶۷۷	-	-
مؤلفه پاداش و ثروت	۰/۱۶۲	۰/۱۰۴	۰/۲۶۲	۰/۷۷۲	۰/۷۵۲	-
مؤلفه ارزش و اهمیت	۰/۱۶۸	۰/۴۴۷	۰/۲۶۶	۰/۱۹۸	۰/۱۰۴	۰/۱۷۰

آن اندازه یا کمیت اندازه‌گیری یک متغیر را نشان می‌دهد اما در اینجا صحبت از کیفیت اندازه‌گیری یک متغیر توسط شاخص‌های آن است. منظور از کیفیت قدرت پیش‌بینی مدل است. در این روش به صورت سیستماتیک برخی از داده‌ها پاک می‌شوند و مدل بیرونی آن‌ها را پیش‌بینی می‌کند. برای این که کیفیت پیش‌بینی مناسبی داشته باشیم شاخص اشتراکی روایی متقاطع استفاده می‌شود. هندسلر بیان می‌کند این مقدار با سه عدد ۰/۰۲ (ضعیف)، ۰/۱۵ (متوسط) و ۰/۳۵ (قوی) ارزیابی می‌شود. نتایج مقادیر شاخص اشتراکی روایی متقاطع در جدول ۱۰ مشاهده می‌شود.

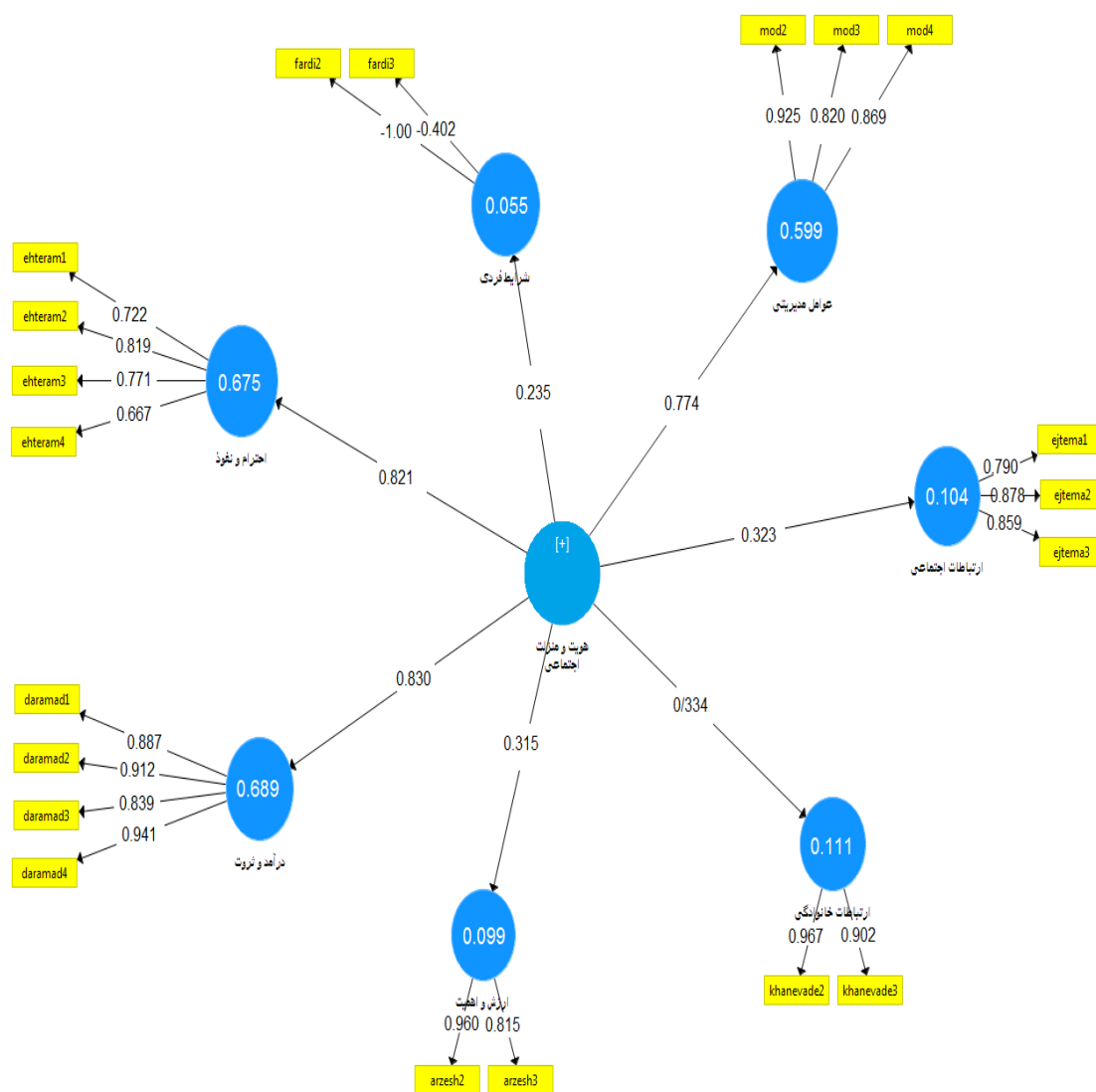
خوشبختانه تمام زوج‌های متغیرها دارای HTMT کمتر از یک هستند. بنابراین به صورت کلی سه آزمون بارهای عرضی، فورنر لارکر، و HTMT روایی واگرایی مورد تأیید قرار داد و با تأیید روایی همگرا اکنون می‌توان ادعا کرد که پژوهش حاضر بر اساس مدل تدوین شده از روایی سازه برخوردار است. کیفیت در حقیقت جایگزین برازش در معادلات ساختاری کواریانس محور است. اما در اینجا به صورت علمی یعنی متغیرهای پژوهش به درستی توسط شاخص‌های آن اندازه‌گیری می‌شود. فراموش نشود این شاخص با بار عاملی متفاوت است. بار عاملی و مجذور

جدول ۱۰ - مدل اندازه‌گیری مقادیر شاخص اشتراکی روایی متقاطع (CVCOM)

مؤلفه‌ها	$Q^2 (=1-SSE/SSO)$
ارزش و اهمیت	۰/۰۵۲
عوامل مدیریتی	۰/۴۲۱
شرایط فردی	۰/۰۰۶
پاداش و ثروت	۰/۵۱
ارتباطات اجتماعی	۰/۰۶
احترام و نفوذ	۰/۳۲۶
ارتباطات خانوادگی	۰/۰۷۵

همان گونه که نتایج مدل اندازه‌گیری مقادیر شاخص اشتراکی روایی متقاطع در جدول ۸ نشان می‌دهد، مؤلفه‌های عوامل مدیریتی، پاداش و ثروت و همچنین احترام و نفوذ از کیفیت بسیار بالایی برخوردار می‌باشند. یعنی مدل اندازه‌گیری ما از

کیفیت بسیار بالایی برخوردار است و در مقابل مؤلفه‌های ارزش و اهمیت، شرایط فردی، مؤلفه‌ی ارتباطات اجتماعی و ارتباطات خانوادگی از کیفیت ضعیفی برخوردار می‌باشند.

بحث و نتیجه گیری

بر اساس یافته‌های تحقیق حاضر، از نظر نمونه‌های پژوهش مؤلفه‌های پاداش و ثروت، احترام و نفوذ، و همچنین عوامل مدیریتی از بین مقوله‌های مدل به ترتیب با بارهای عاملی ۰/۸۳۰، ۰/۷۷۴ و ۰/۸۲۱ بیشترین تأثیر را بر هویت و منزلت اجتماعی

ورزشکاران حرفه‌ای میانسال دارد. این یافته با نتایج تحقیق محققان کمال و همکاران (۱۳۸۷)، جعفری (۱۳۹۳)، آگی و نیشانت (۲۰۱۸) و لانگوباردی و همکاران (۲۰۱۸) همراستاست. دورهٔ میانسالی در ورزش حرفه‌ای دورهٔ حساسی از چرخهٔ حیات آنها محسوب می‌شود که نیازمند توجه ویژه

مدیریت به مسایل و نیازهای اجتماعی، اقتصادی، جسمی و روانی آنان است. به اعتقاد روانشناسان اگر در دوران میانسالی شرایط مناسبی برای افراد فراهم شود، می‌توانند عامل مولد خوبی بوده و در انتقال فرهنگ و تربیت نسل جدید مفید و مؤثر باشند. مسلماً تحت چنین شرایطی آنان احساس ارزشمندی نموده و فرصت‌هایی برای برقراری روابط اجتماعی مفید با دیگران خواهند داشت، در غیر این صورت، احساس پوچی و بی‌هویتی خواهند نمود (محقق کیما و همکاران، ۱۳۸۷: ۸). این دوران ممکن است به یکی از لحظات بحرانی زندگی ورزشکاران حرفه‌ای میانسالی تبدیل شده و با نوعی نگرانی و عدم تعادل آنان همراه گردد. از دست دادن مقام (منزلت اجتماعی ناشی از دوران اشتغال)، درک و فهم، درآمد، پیر شدن جسمی و استرس هیجانی که عوارض ترک کردن فعالیت‌های ورزشی است به نظر مایوس‌کننده می‌رسد و نبود مدیریت حمایت‌کننده و فشارهای اجتماعی این یأس را تشدید می‌کنند (آگی و نیشانت، ۲۰۱۴). ترک کردن شغل به خصوص برای برخی از ورزشکارانی که به رشته ورزشی خود علاقمند هستند بسیار مشکل است به ویژه زمانی که احساس می‌کنند تمام تلاش خود را بکار گرفته‌اند. در چنین شرایطی ورزشکاران حرفه‌ای میانسالی احساس تنهایی یا پوچی و یا مفید نبودن خواهند داشت. این شرایط سبب بروز بحران‌های متعدد برای این ورزشکاران شده و موجب عدم تعادل روحی و روانی در آنها می‌گردد (جعفری، ۱۳۹۳).

یافته‌های تحقیقات پیشین نشان داد که افراد بازنشسته به آن شکل که تصور می‌شود بی‌اثر و بی‌نقش نیستند؛ زیرا بسیاری از آنها، فعالیت‌ها و نقش‌هایی را که قبل از بازنشستگی داشته‌اند ادامه می‌دهند و در برخی مواقع نقش‌های جدیدتری را می‌پذیرند، فعالیت‌های تازه‌ای را فرا می‌گیرند و رفتارهای نوینی بروز می‌دهند. دوران عدم فعالیت ورزشی توسط ورزشکاران حرفه‌ای میانسالی نه تنها جنبه مادی دارد بلکه به معنی محرومیت فرد از روابط عاطفی است که در طول سال‌ها با سایر هم‌تیمی‌ها پیدا نموده است، به معنی از دست دادن هویت ورزشی و تمامی امتیازهای روان

شناختی و جامعه‌شناختی است که ورزش علاوه بر تأمین معیشت به او اعطا می‌کرد. با توجه به نتایج پژوهش حاضر و اهمیت مؤلفه پاداش و ثروت از نظر نمونه‌های تحقیق، هر چند ورزشکاران حرفه‌ای میانسالی در دوران عدم فعالیت تا حدودی از منابع مالی بهره‌مند می‌شوند لیکن به نظر می‌رسد که مبالغ دریافتی آنها بسیار اندک بوده و پاسخگوهای نیازهای معیشتی آنها نیست. همچنین، بر اساس نظر نمونه‌های پژوهش، پدیده احترام و نفوذ ورزشکاران حرفه‌ای میانسالی نیز از اهمیت بالایی در کسب و یا فقدان هویت و منزلت اجتماعی آنها برخوردار بود. علیرغم این که شرایط موجود اقتصادی کشور، مسایل مالی و تأمین هزینه‌های زندگی خانوار را به دغدغه ذهنی روزانه ورزشکاران حرفه‌ای میانسالی تبدیل نموده است لیکن، همراستا با طراحی و اجرای حمایت‌های مالی، آنچه که می‌تواند موجب دلگرمی و مسرت ورزشکاران حرفه‌ای میانسالی را فراهم نماید، ایجاد احساس مشارکت و مفید بودن در آنان و لذا کسب ارزش و احترام از جانب سایرین است. به نظر می‌رسد ورزشکاران به اندازه‌ای که حرفه‌ای‌تر شده و در سطوح بالاتری فعالیت می‌نمایند، به همان اندازه با ارزش‌های اجتماعی مقبول جامعه سازگارتر شده و از هویتی اجتماعی‌تر برخوردار می‌گردند. این بدان معنی است که این قبیل ورزشکاران انتظارات دیگران را به خوبی دریافته و جهت حفظ احترام خود و ایشان، خود را ملزم به رعایت قوانین و قواعد اجتماعی و ارزش‌های حاکم بر آن می‌بینند درحالی که ورزشکاران سطوح پایین‌تر به واسطه گمنامی‌شان، با چنین انتظارات الزام‌آوری مواجه نمی‌باشند و در نتیجه به راحتی می‌توانند بر روی کاراکترهای شخصی خود پافشاری نمایند (لانگوباردی و همکاران، ۲۰۱۸: ۱). از طرف دیگر، به نظر می‌رسد که در شرایط موجود سیستم مدیریتی ورزش کشور به امتیازهای روانشناختی و جامعه‌شناختی که آنها از دست می‌دهند توجهی ندارد و این مورد دلیلی بر توجه بالاتر ورزشکاران حرفه‌ای میانسالی بر این مؤلفه بود. با این رویکرد، مدیران منابع انسانی سازمان‌های ورزشی نباید از زاویه ترحم و دلسوزی به ارتباط با ورزشکاران میانسالی بنگرند، بلکه لازم است آنان را افرادی مؤثر

دریافت پرداختی مناسب از طرف فدراسیون‌های ورزشی و در نتیجه پرداختن آنها به سایر فعالیت‌ها باشد که این مورد سبب می‌شود میزان انحصارگرایی و همچنین تعصب، اولویت و اهمیتی که برای ورزش قائل هستند کاهش یابد. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که ارتباطات اجتماعی و ارتباطات خانوادگی نیز تأثیر کمی در کسب هویت و منزلت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای میانسال دارد. از جنبه‌های منفی دوران میانسالی برای ورزشکاران حرفه‌ای که تا حدی از دوران طلایی ورزشی خود فاصله گرفته‌اند می‌توان به کاهش دامنه ارتباطات و مشارکت‌های این افراد اشاره داشت. این نتایج با یافته‌های فدایی (۱۳۷۶)، شیخی (۱۳۸۹)، قبادی پور و اسداللهی (۱۳۸۳)، فنگک و همکاران (۲۰۱۷) و برخی تحقیقات مشابه دیگر همگرا بوده و مطابقت دارد. به عبارت دیگر، نتایج تحقیقات متعدد در حوزه منزلت اجتماعی بازنشستگان، وجود رابطه معنادار میان عوامل رفتاری با پایگاه اجتماعی کارکنان بازنشسته را تأیید می‌کند. در نقش اجتماعی، هویت ورزشی متأثر از محیط خارج فرد است. بنابراین، میزانی که فرد خود را به عنوان یک ورزشکار تفسیر می‌کند و تأثیری که می‌تواند بر کسب هویت و منزلت اجتماعی وی داشته باشد تحت تأثیر میزان مشارکت وی در جامعه (شامل خانواده، مربی، دوستان، رسانه) و همچنین برآورد دیدگاه‌هایشان به خود قرار می‌گیرد. در واقع ورزشکاران حرفه‌ای میانسال بسیاری از روابط اجتماعی که در حین انجام وظیفه شغلی ایجاد کرده بودند را از دست می‌دهند که این نتیجه با مطالعه کریمی (۱۳۹۲) همراستاست. علاوه بر این، ورزشکاران حرفه‌ای میانسال در زمان اشتغال به لحاظ داشتن موقعیت شغلی از منزلت اجتماعی در نزد خانواده و خویشاوندان برخوردار هستند ولی در اثر بازنشستگی، این پایگاه اجتماعی فرو می‌ریزد و ممکن است این افراد دچار بحران هویت اجتماعی شوند. از سوی دیگر، زمانی که برای این افراد مشکلات جسمانی و روحی به وجود می‌آید ارتباط آنها با خویشاوندان و سایر افراد جامعه کمتر می‌شود که این مسئله، فرسودگی و آزرده‌گی را برای آنها همراه دارد. بر اساس مطالعات انجام شده درصد بالایی از بازنشستگان اعتقاد دارند که در دوران بازنشستگی، احترام آنها نزد

و مفید برای سازمان قلمداد نموده و در همه حال، از فکر و نظر آنان استفاده نمایند و تا پایان عمر با این افراد ارتباطی فعال و پویا داشته باشند.

بر اساس یافته‌های تحقیق حاضر، از نظر نمونه‌های پژوهش مؤلفه‌های شرایط فردی، ارزش و اهمیت، ارتباطات اجتماعی و ارتباطات خانوادگی از بین مقوله‌های مدل به ترتیب با بارهای عاملی ۰/۲۳۵، ۰/۳۱۵، ۰/۳۲۳ و ۰/۳۳۴ کمترین تأثیر را بر هویت و منزلت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای میانسال دارد. بر اساس نتایج تحقیق، ارزشی که ورزشکاران حرفه‌ای میانسال برای عملکرد ورزشی‌شان و اهمیتی که برای ورزش و نقش ورزشکاری خود قائل هستند کم است. این یافته منطقی به نظر می‌رسد زیرا همان‌گونه که همتی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) بیان کردند ورزشکاران غالباً ارزش خود را بر مبنای عملکرد ورزشی خود قرار می‌دهند. ورزشکاران حرفه‌ای میانسال در پژوهش حاضر نیز با توجه به فاصله گرفتن از عملکرد درجه یک خود در دوران اوج ممکن است کاهش در هویت ورزشی را تجربه کنند که متقابلاً در کاهش هویت و منزلت اجتماعی آنها نیز تأثیر گذاشته است. این یافته با نتایج پژوهش همتی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵)، هادیان و همکاران (۲۰۱۲) و (ایوتنوئر، ۲۰۱۴) همراستاست. در پژوهش همتی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) یافته‌های حاصل از خرده مقیاس انحصارگرایی نشان داد که ورزشکاران تیم‌های موفق، کمتر موفق و ناموفق به ترتیب دارای بیشترین تا کمترین مقدار بودند. شاید یکی از دلایل این نتیجه حرفه‌ای دنبال کردن ورزش توسط آنها باشد که باعث می‌شود ورزش به عنوان حرفه اصلی ورزشکاران مهم‌ترین بخش زندگی آنان را تشکیل دهد و ورزشکاران روز خود را طوری برنامه‌ریزی کنند تا بتوانند به ورزش که قسمت مهمی از زندگی آنان هست بپردازند. از طرفی، در پژوهش حاضر میزان ارزش و اهمیتی که ورزشکاران حرفه‌ای میانسال برای کسب هویت و منزلت اجتماعی خود داشتند کمتر بود. ممکن است دلیل آن دور شدن آنها از دوران اوج خود به عنوان ورزشکاران رده اول کشور و همچنین عدم بکارگیری و مشارکت مناسب ورزشکاران حرفه‌ای میانسال در ورزش، عدم

اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای میانسال دارد. شاید دلیل آن اجبار این افراد به مشغله آنها در مشاغل دیگر و لذا عدم حضور بیشتر در خانه بوده باشد.

نتیجه گیری

با توجه به اینکه مؤلفه‌های پاداش و ثروت، احترام و نفوذ، و عوامل مدیریتی دارای بیشترین تأثیر بر منزلت و هویت اجتماعی هستند، پیشنهاد می‌شود با افزایش تسهیلات و حقوق پرداختی، مشارکت بیشتر آنها در تصمیم‌گیری‌های کلان ورزشی و همچنین مدیریت حمایت‌کننده زمینه‌ای برای بهبود منزلت و هویت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای میانسال فراهم آورد.

خانواده، خویشاوندان و همکاران سابق خود کمتر شده است (کریمی، ۱۳۹۲: ۸۷). در مطالعه حاضر نیز ورزشکاران حرفه‌ای میانسال کاهش این ارتباط را نشان دادند. یافته‌های تحقیق حاضر در بعد ارتباطات خانوادگی با نتایج شیخی (۱۳۸۹) در تناقض است. در پژوهش شیخی (۱۳۸۹) بیان گردید که حضور بیشتر افراد در خانه پس از اتمام دوران اشتغال خود به این معناست که زن و مرد فرصت بیشتری پیدا می‌کنند تا با یکدیگر و در کنار خانواده اوقات خود را سپری نمایند؛ همچنین، در مواردی به ویژه در بین جوامع و خانواده‌های غنی، سیر و سفر بیشتری صورت می‌گیرد. با وجود این، همان‌گونه که نتایج پژوهش حاضر نشان داد ارتباطات خانوادگی نقش کمی در کسب هویت و منزلت

منابع:

- Jafari, Mohammad. (2013). The role of behavioral factors in strengthening the social status of police force retirees. *Scientific Quarterly - Research of resource management in the police force*, third year, number 1, 43-66.
- Sheikhi, Mohammad Taqi. (1389). *Sociology of the elderly*. Tehran. Harir Publishing. P.: 96.
- Fadayi, Farbd. (1376). Psychological, social and biological complications of retirement and their solutions. Selected papers of the 5th Social Security Conference, Tehran.
- Qabadipour, Marziyeh; Asada Lalehi, Seyedreza (2013). The living conditions of education retirees in Isfahan province during the years 1370 to 1380. *Journal of knowledge and research in educational sciences*, Azad University, Khorasgan branch, 3rd autumn issue, pp: 121-142.
- Kazem Nejad, Anoushirvan. Heydari, Mohammad Reza. Norouzzadeh, Reza. (1390). "Statistical methods in health care research and the use of spss in data analysis". Jamia Nagar Publication: Salamat, Tehran. 584.
- Mohagheghi Kamal, Seyyed Hossein. Sajjadi, Humira. Zare, Hossein. Biglerian, Akbar. (1387). Studying the health needs of elderly pensioners of the National Social Security and Retirement Organization, *Salamand Journal*, Volume 3, Number 7, 15-8.
- Nik Gohar, Abdul Hossein. (1381). *Basics of Sociology and Introduction to Classical Sociological Research*, Tehran: Raizen, 4th edition, 482.
- Hemtinejad, Mehr Ali. Shafii Kordshuli, Shahram. Hajiabadi, Mehdi. (2015). A comparative study of the sports identity of Iranian professional league handball players and the leadership behavior of their coaches based on team performance. *Applied research in sports management*, 5 (2), 61-72.
- Agi, M. A., & Nishant, R. (2017). Understanding influential factors on implementing green supply chain management practices: An interpretive structural modelling analysis. *Journal of environmental management*, 188, 351-363.
- Ahmadi, A. (2014). The study of factors affecting the social status of teachers in Marivan city. *First International Conference on Psychology and Behavioral Sciences*. University of Tehran Conferences Center. 1-9.
- Cieslak II, T. J. (2004). Describing and measuring the athletic identity construct: Scale development and validation. (Doctoral dissertation, The Ohio State University).
- Danish, S. J. (1983). "Musings about personal competence: The contributions of sport, health, and fitness". *American Journal of Community Psychology*, 11(3), 221-240.
- Euteneuer, F. (2014). Subjective social status and health. *Current opinion in psychiatry*, 27(5), 337-343.
- Favati, A., Leimar, O., Radesäter, T., & Løvlie, H. (2014). Social status and personality: stability in social state can promote consistency of behavioural responses. *Proceedings of the Royal Society of London B: Biological Sciences*, 281(1774), 1-10.
- Feng, D., Su, S., Yan, Y., Xia, J., & Su, Y. (2017). Job satisfaction mediates subjective social status and turnover intention among Chinese nurses. *Nursing & health sciences*, 19(3), 388-392.
- Hadiyan, M., Niliahadabadi, Z., & Hemayattalab, R. (2012). "Athletic Identity Differences in Winners of Asia Volleyball Competitions.

16. Kellaraki, H & Dostdar, R. (2009). Investigating the Occupational and Social Status of Police in Iran and its Effective Factors. *Quarterly Journal of Law Enforcement Management*, 4 (2). 228-251. In Persian.
17. Longobardi, C., Iotti, N. O., Jungert, T., & Settanni, M. (2018). Student-teacher relationships and bullying: The role of student social status. *Journal of adolescence*, 63, 1-10.
18. Sabrina. W. P, Rupendra. Sh, Deborah. S and Megan P (2010). Health problems and retirement due to ill-health among Australian retirees aged 45– 64 years. Available at: www.sciencedirect.com.94(2).175-81.
19. Stephan, Y., & Brewer, B. W. (2007). “Perceived determinants of identification with the athlete role among elite competitors”. *Journal of applied sport psychology*, 19(1), 67-79.
20. Wenglenski, S., & Orfeuill, J. P. (2005). Differences in accessibility to the job market according to social status and place of residence in the Paris area. *Built Environment*, 30(2), 116-126.

*Original Article***Developing a quantitative model of the pattern of lack of identity and social status in middle-aged professional athletes**

Received: 10/04/2021 - Accepted: 22/01/2022

Karim Safai¹
 Bahram Ghadimi^{*2}
 Saeed Aghaei³
 Majid Kashani³

¹ Department of Sociology, Central
 Tehran Branch, Islamic Azad
 University, Tehran, Iran

² Department of Sociology, Research
 Sciences Unit, Islamic Azad
 University, Tehran, Iran
 (corresponding author)

³ Department of Social Sciences,
 Central Tehran Branch, Islamic
 Azad University, Tehran, Iran

Email:
 ghadimi.bahram@srbiau.ac.ir

Abstract

Introduction: Purpose of the present study was to develop a quantitative model based on lack of identity and social status in middle-aged professional athletes.

Method: This research was conducted using Explorative Mixed method and considered as an applied study in terms of objective. The statistical population consisted of middle-aged professional athletes in the country 70 middle-aged professional athletes of the country participated in the present study by available sampling method. In order to collect information, a semi-structured interview and a researcher-made questionnaire were used to collect information. The reliability of questionnaire was calculated using Cronbach's alpha ($\alpha = 0.79$). Content-related validity was evaluated by 10 sports experts and its construct validity was evaluated by exploratory and confirmatory factor analysis. The data were analyzed using descriptive and inferential statistics, partial least squares and SPSS24 and smart pls software.

Results: Results of the research model showed that reward and wealth, respect and influence, and managerial factors had the most impact on the identity and social status of middle-aged professional athletes with factor loads of 0.830, 0.821 and 0.774, respectively. On the other hand, components of individual conditions, value and importance, social relations and family relations had the least effect on the identity and social status of middle-aged professional athletes with factor loads of 0.235, 0.315, 0.323 and 0.334, respectively.

Conclusion: it is suggested to provide a basis for improving the status and social identity of middle-aged professional athletes by increasing facilities and salaries, their greater participation in major sports decisions and support management.

Keywords: Social identity and status, middle-aged professional athletes, rewards and wealth, respect and influence, management